

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
Transformational Leadership of Administrator's Affecting Learning
Organization of Schools Under the Secondary Educational
Service Area Office Sakon Nakhon

กัณฑ์พัฒน์ เตชาพิทักษ์¹
ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์² และ เอกลักษณ์ เพ็ญสา³
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร^{1,2,3}

Kantapat Dechakitak¹
Suphirun Jantarak² and Akkaluck Pheasa³
Sakon Nakhon Rajabhat University^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: kantapat.pu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และ 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.61–0.86 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ส่วนแบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.45–0.79 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* ได้รับบทความ: 20 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2568

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล สามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 34.60 สมการพยากรณ์มีดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ: } \hat{Y} = 2.872 + 0.758X_2 - 0.744X_3 + 0.331X_4$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน: } Z_Y = 0.899Z_2 - 0.790Z_3 + 0.409Z_4$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; องค์กรแห่งการเรียนรู้; ผู้บริหารสถานศึกษา; การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of transformational leadership of school administrators, 2) to study the level of learning organization of schools, 3) to examine the relationship between transformational leadership of school administrators and learning organization of schools, and (4) to investigate the predictive power of transformational leadership of school administrators affecting the learning organization of schools. The population consisted of school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon in the academic year 2024. The sample comprised 338 participants, selected through multi-stage random sampling. The research instruments were five-point Likert scale questionnaires. The questionnaire on transformational leadership of school administrators had a content validity index of 1.00 for all items, discrimination indices ranging from 0.61–0.86, and a reliability coefficient of 0.97. The questionnaire on learning organization had a content validity index of 1.00 for all items, discrimination indices ranging from 0.45–0.79, and a

reliability coefficient of 0.96. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that:

1. The overall level of transformational leadership of school administrators was at the highest level.

2. The overall level of learning organization of schools was at a high level.

3. Transformational leadership of school administrators had a moderate positive correlation with learning organization of schools at the .01 level of statistical significance.

4. The dimensions of transformational leadership-namely inspirational motivation, intellectual stimulation, and individualized consideration-significantly predicted the learning organization of schools at the .05 level of statistical significance, explaining 34.60% of the variance. The prediction equations were as follows:

$$\text{Raw score equation: } \hat{Y} = 2.872 + 0.758X_2 - 0.744X_3 + 0.331X_4$$

$$\text{Standard score equation: } Z_Y = 0.899Z_2 - 0.790Z_3 + 0.409Z_4$$

Keywords: Transformational Leadership; Learning Organization; School Administrators; Stepwise Multiple Regression Analysis

บทนำ

ในปัจจุบันโลกของเรากำลังอยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่ ที่เรียกว่า VUCA World ทำให้โลกอยู่ใน 4 สถานะ ได้แก่ สถานะที่มีความผันผวนสูง สถานะที่มีความไม่แน่นอนสูง สถานะที่มีความซับซ้อน และสถานะที่คลุมเครือเต็มไปด้วยความไม่ชัดเจน (ธานินทร์ เอื้ออภิศร, 2560) ในการรับมือกับสถานะดังกล่าว ทุกคนต่างพุ่งเป้าไปที่การศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน จึงเป็นความจำเป็นที่การศึกษาจะต้องทบทวน และปรับเปลี่ยน เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะที่สำคัญจำเป็น สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พลิกผัน ไม่แน่นอน ซับซ้อนและคลุมเครือได้ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2563 : 8)

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยปัจจัยหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็น

ต้องมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะการบริหาร สามารถตัดสินใจสั่งการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ โดยอาศัยภาวะผู้นำ (สุธิกานต์ บริเอก, 2564 : 27) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีบทบาท และอิทธิพลในหน่วยงานราชการทั่วไป หรือในวงการด้านธุรกิจ เพราะถือว่าเป็นทฤษฎีที่นิยมของผู้นำหรือผู้บริหารที่ใช้ในการพัฒนาองค์กรตามสถานการณ์ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เปลี่ยนแปลง และผันแปรอย่างรวดเร็ว (รัตติกาล ไชยวุฒิ, 2558 : 25) การพัฒนาองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกับโลกยุคปัจจุบันนี้เป็นสิ่งสำคัญ และเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรก็คือการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งองค์กรหรือสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภายในองค์กร และสร้างวัฒนธรรมในการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (วีรยา สัจจะเขต, 2564 : 19)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจ โนมน้าวใจ เป็นแบบอย่างให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแนวคิด ทักษะคติในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างมีระบบ ทำให้สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอก (รุ่งนภา จันทร์ลี, 2562 : 92)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สกลนคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,282 คน

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551 : 191) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่เหมาะสมจำนวน จำนวน 329 คน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 71 คน และ ครู จำนวน 267 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิส ไลเคอร์ท (Rensis Likert Method) มีจำนวน 23 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง 1.00 ทุกข้อ ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.61 – 0.86 และค่าความเชื่อมั่น 0.97

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของเรนซิส ไลเคอร์ท (Rensis Likert Method) มีจำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.45 – 0.79 และค่าความเชื่อมั่น 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อหาตัวแปรในองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.71	0.45	มากที่สุด
2	การสร้างแรงบันดาลใจ	4.62	0.51	มากที่สุด
3	การกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.58	0.45	มากที่สุด
4	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.61	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.63	0.45	มากที่สุด

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประเด็นการศึกษา	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	การเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.47	0.45	มาก
2	การมีแบบแผนทางความคิด	4.49	0.46	มาก
3	การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.56	0.52	มากที่สุด
4	การเรียนรู้เป็นทีม	4.49	0.46	มาก
5	การคิดอย่างเป็นระบบ	4.43	0.51	มาก
เฉลี่ย		4.49	0.43	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) กับการมีแบบแผนทางความคิด (Y_2) ($r = .55$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) กับการเรียนรู้เป็นทีม (Y_4) ($r = .14$)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X	Y
X_1	1					
X_2	.803**	1				
X_3	.866**	.838**	1			
X_4	.833**	.623**	.807**	1		
X	.950**	.887**	.952**	.891**	1	
Y	.381**	.492**	.294**	.332**	.410**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj.R ²	b	S.E.	β	t	Sig
การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	.492a	.242	.240	.758	.069	.899	10.939	.000
การกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3)	.538b	.290	.285	-.744	.103	-.790	-7.254	.000
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	.588c	.346	.340	.331	.061	.409	5.381	.000
ค่าคงที่					.194		14.774	.000

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้ง 4 ตัวแปร มี 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ คือ ด้านด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 34.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ .347

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.872 + .758X_2 - .744X_3 + .331X_4$$

และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_y = .899Z_2 - .790Z_3 + .409Z_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการกระตุ้นการใช้ปัญญา ซึ่งด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการแสดงออกถึงวิสัยทัศน์ของตนเองออกมาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเฉลียวฉลาด ในการปฏิบัติงานมีความน่าเชื่อถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน มีความเป็นมิตรทำให้บุคลากรกล้าเข้าหา สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา ต่อบุคลากรในสถานศึกษาว่าสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ รวมไปถึงการแสดงออกถึงการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา อัชฎา ศรีล้านมี (2566 : 171) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในยุควิถีใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้เป็นทีม การมีแบบแผนทางความคิด การเป็นบุคคลที่รอบรู้ และการคิดอย่างเป็นระบบ โดยด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะ บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย

ที่วางไว้ มีวิสัยทัศน์ในการทำงานของตนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีความผูกพันและทุ่มเทให้กับสถานศึกษา ร่วมวางแผน แสดงความคิด และปฏิบัติงานร่วมกัน และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในสถานศึกษาอาจมีการแก้ไขปัญหาการทำงานอย่างเป็นระบบไม่เด่นชัด มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในการทำงานได้ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และมักจะไม่นำผลการประเมินการทำงานไปปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา สุทญา อร่ามรัตน์ (2562 : 51) ศึกษาเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .410 ซึ่งความสัมพันธ์ระดับนี้บ่งชี้ว่าผู้บริหารควรพัฒนาแนวทางภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา เพื่อส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรินทร์พร คุปตพงศ์ (2565 : 111) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีลักษณะที่คล้ายตามกัน

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครได้มี 3 ด้าน คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การที่การสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นการใช้ปัญญา มีอิทธิพลมาก อาจเป็นเพราะว่า เป็นคุณลักษณะที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง แม้การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์จะได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดแต่ไม่ได้ปรากฏในสมการพยากรณ์ อาจเป็นเพราะไม่มีความแปรปรวนร่วมกับตัวแปรเกณฑ์มากพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของจักรพันธ์ พันธุ์หินกอง (2561 : 77-78) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นทางปัญญา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในแต่ละด้านไปนำเสนอในที่ประชุมผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารจะได้นำตัวชี้วัดไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นคุณลักษณะหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหาร นอกเหนือจากสติปัญญาและความเชี่ยวชาญ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ควรมีการกำหนดนโยบายและโครงการที่ประกอบด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านเป็นตัวชี้วัดการประเมินในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

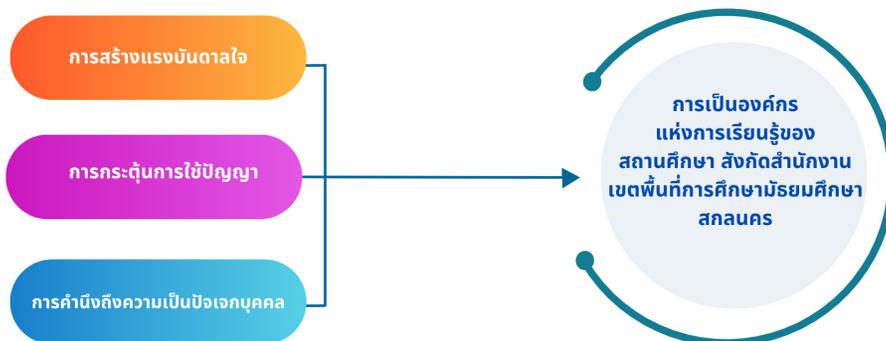
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.2 ควรนำองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปเป็นส่วนหนึ่งในตัวชี้วัดหรือเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานหรือการประเมินวิทยฐานะ

องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้าน การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่สำหรับการต่อยอดศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- จักรพันธ์ พันธุ์หินกอง. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ธานินทร์ เอื้ออภิธร. (2560, 21 ธันวาคม). มนุษย์จะสร้างทักษะ-การเรียนรู้ใหม่เพื่อรับมือ 'ความเปลี่ยนแปลง' ในอนาคตอย่างไร?. The Standard. <https://thestandard.co/learning-for-change/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัตติกาล ไชยวุฒิ. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. (การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทบริหารธุรกิจไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รุ่งนภา จันทร์ลี. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). *คฤสุภาวิทยาสาร*, 1(1), 8–18. <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/withayajarnjournal/article/view/240674/163802>
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีรยา สัจจะเขตต์. (2564). การพัฒนาแนวทางการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ศิรินทร์พร คุปตพงศ์. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุทธยา อร่ามรัตน์. (2562). ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สุธิกานต์ บริเอก. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัษฎา ศรีล้านมี. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารยุคใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.